

Pozdravljeni, osmošolci!

Pa smo že vstopili v 2. teden našega pouka na daljavo. Do sedaj sem dobila malo vaših povratnih informacij, zato upam, da bo tega v nadaljevanju kaj več. Menim, da vas z delom v prvem tednu nisem preveč obremenila in da imate še čas slediti tudi drugim informacijam, ki poleg virusa prihajajo do nas.

Je še kdo, ki ni slišal, da je v nedeljo zjutraj prestolnico naše vzhodne sosede Hrvaške prizadel močan potres? Morda ga je tudi kdo od vas čutil.

V upanju, da bo popotresnih sunkov malo, vas vabim v uvod naše naslednje teme.



Verjetno si že po prvi fotografiji uganil, katera bo naša naslednja celina. Še ne? Dovoliš še nekaj namigov?



Sedaj pa mislim, da je namigov dovolj. Če prepoznaš, kaj je na fotografijah ali če bi k navedenemu zapisal še kaj, pa seveda to lahko storiš takoj, ko v zvezek zapišeš nov naslov:

AVSTRALIJA

Odprl boš svoj atlas na strani 164,165 in si boš najprej ogledal lego te celine.



1. LEGA AVSTRALIJE

Kot ponavadi bomo najprej določili lego celine glede na:

- Poloble (glede na začetni vzporednik in začetni poldnevnik)
- Glede na za toplotne pasove
- Naštev morja/oceane, ki jo oblivajo.

Verjamem, da znaš to sam določiti, zato kar zapiši v zvezek!

2. RAZČLENJENOST CELINE

Razmisli ali je celina oz. njene obale zelo ali slabo razčlenjene in to zapiši v zvezek.

3. POVRŠJE

Če pogledaš karto Avstralije v atlasu na strani 161 ali 156 lahko ugotoviš, da

- Površje je precej uravnano (tako kot Avstralija je namreč sestavljena iz pretežno starih kamnin), bolj gorata je le na vzhodu
- Njeno površje sestavljajo naslednje velike NARAVNE ENOTE:

Označene jih imaš na spodnji karti. Napiši jih v zvezek in jih poišči na karti v atlasu:



- VELIKO RAZVODNO GOROVJE (staro, najvišji vrh je Mt. Kosciusko 2230 m)
- SREDNJEAVSTRALSKO NIŽAVJE (z jezerom Eyre in rekama Murray in Darling)
- ZAHODNOAVSTRALSKA PLANOTA (številne puščave, naštev 4)
- VELIKI KORALNI GREBEN (s pomočjo spleta ga razišči in zapiši 5 značilnosti)
- OTOK TASMANIJA

Sedaj pa pogledjmo, če si pravilno naredil:

1. LEGA AVSTRALIJE

- a) Leži v celoti na južni polobli (ker leži južno od ekvatorja) in vzhodni polobli (ker leži vzhodno od začetnega poldnevnik)
- b) Leži v vročem toplotnem pasu (severni del celine) ter v subtropskem in zmerno toplem (južni del celine).
- c) Na vzhodu jo obliva Tih ocean; na zahodu Indijski ocean; ostala morja, ki jo oblivajo pa so še: Tasmanovo morje, Koralno m., Arafursko m., Timorsko m.,....)

2. RAZČLENJENOST CELINE

Njena obala je malo razčlenjena. Le otok na jugu – Tasmanija.

3. POVRŠJE

Sedaj pa še 1x na zemljevidu pokaži vse naravne enote. Je šlo? Verjamem, da je!

DOMAČA NALOGA

S pomočjo svetovnega spleta, najlažje pa s pomočjo iučbenika (GEO 8, že poznaš 😊)

<https://eucbeniki.sio.si/geo8/2571/index.html>

odgovori na naslednja vprašanja (odgovore zapiši v zvezek!)

- a) Od kod ime Avstralija?
- b) Kdaj je bila odkrita in kdo jo je odkril?
- c) Kdo je bil med prvimi naseljenci?
- d) Zaradi oddaljenosti od drugih celin ima zelo osamljeno lego. Zapiši eno posledico le-te.
- e) Koliko km (približno) pa je Avstralija oddaljena od Evrope (Slovenije)?
- f) Na zemljevidu v atlasu str.161 v kvadrantu C2 poišči AYERS ROCK. Ugotovi, kako se ta gora imenuje v jeziku staroselcev in kako se staroselci imenujejo.

To je za danes vse, slišimo se zopet jutri, ko je na urniku zopet geografija!

Do takrat pa lep pozdrav!

Andreja Svetičič

Torek, 2. ura v tem tednu za učence 8.a

Pozdravljeni!

V ponedeljek ste se lahko spoznali z uvodom v našo novo temo – **Avstralijo**. Kaj smo spoznali in hkrati zapisali v zvezek:

- Ugotovili smo na katerih poloblah leži (ponovi!)
- Ugotovili smo v katerih toplotnih pasovih leži (ponovi!)
- Našteli smo morja in oceane, ki jo oblivajo (pokaži na karti!)
- Sklepali smo o razčlenjenosti obal (?)
- Spoznali NARAVNE ENOTE (še 1x jih pokaži na karti!)

Imel si tudi DOMAČO NALOGO? Si jo naredil? Svoje odgovore lahko preveriš s spodnjimi rešitvami!

- Od kod ime Avstralija? *Iz besede Terra Australis incognita – dežela južna neznana*
- Kdaj je bila odkrita in kdo jo je odkril? *L.1770 James Cook – JV obala*
- Kdo je bil med prvimi naseljenci? *Britanski kaznjenci, ki so jih naselili*
- Zaradi oddaljenosti od drugih celin ima zelo osamljeno lego. Zapiši eno posledico le-te. *Na njej se je razvil poseben rastlinski in živalski svet z mnogimi avtohtonimi vrstami*
- Koliko km (približno) pa je Avstralija oddaljena od Evrope (Slovenije)? *Cca. 16000 km (zračna)*
- Na zemljevidu v atlasu str.161 v kvadrantu C2 poišči AYERS ROCK. Ugotovi, kako se ta gora imenuje v jeziku staroselcev in kako se staroselci imenujejo. *Imenuje se ULURU, staroselci pa so Aboridžini.*

POMEMBNO! Navodila, ki jih dajem, tudi karte ali ostali »barvni material«
prosim **NE TISKAJ!** Več ali manj imaš vse v učbeniku ali atlasu; jaz samo
prilepim zraven, da ti lahko bolj nazorno posredujem!

Če boš sledil mojim navodilom, bo jasno, kaj v zvezek zapišeš oz. narišeš.

Tako, sedaj pa nadaljujmo. V zvezek napiši nov naslov:

PODNEBJE IN RASTJE V AVSTRALIJI

Pri vsaki celini, tudi že lansko leto, smo to temo pričeli z:

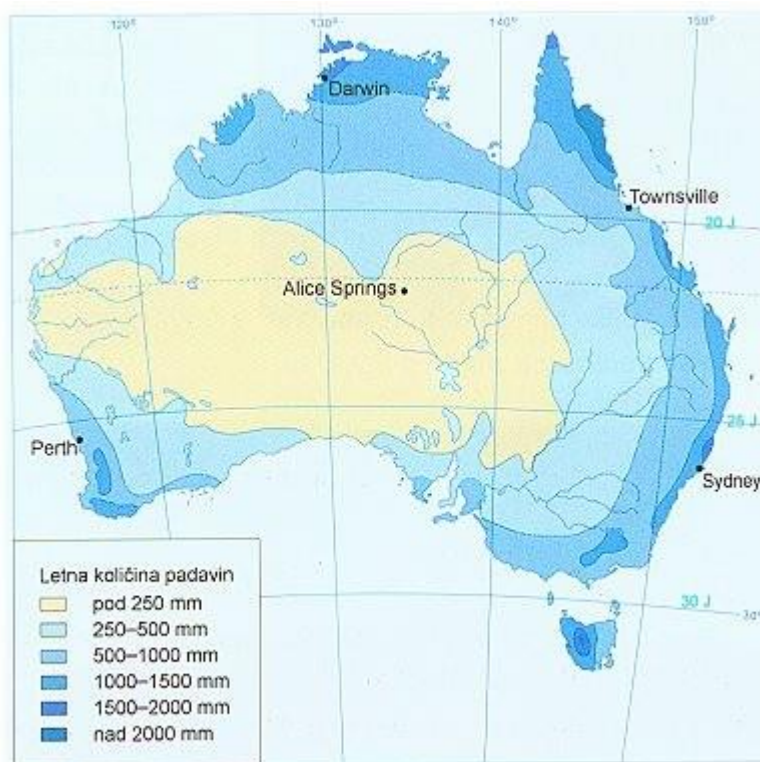
a) Dejavniki, ki vplivajo na podnebje (bi še znal naštet vsaj 3?)

- Geografska širina oz. oddaljenost od ekvatorja (kako?)
- Površje oz. relief (v katerem delu Avstralije lahko to pričakuješ?)

S pomočjo spodnjega prereza Avstralije lahko sklepaš, kateri deli celine bodo dobili več padavin in zakaj.



b) Razporeditev padavin:



Poglej si karto padavin in zapiši:

- Najbolj namočena območja:

- Vzhodni del celine (vlažni vetrovi iznad Tihega oceana zadanejo ob Veliko razvodno gorovje)
- Severni del celine (če pogledaš klimogram mesta Darwin v UČ, str. 36, lahko vidiš, da je največ padavin med nov.- marcem, kar gre pripisati **zimskemu monsonu (7.r)**, ki piha iz Azijskega kopnega proti jugu; torej proti Avstraliji)
- Skrajni JZ del (klimogram mesta Perth)

- Najbolj sušni predeli:

Najmanj padavin dobi notranjost Avstralije. (Morda veš zakaj? – zaradi LEGE OB POVRATNIKU! – se še spomniš Afrike; najsušnejši deli so ob povratnikih!)

V odvisnosti od količine padavin so se izoblikovali tudi RASTLINSKI PASOVI. S pomočjo učbenika jih naštej pod točko:

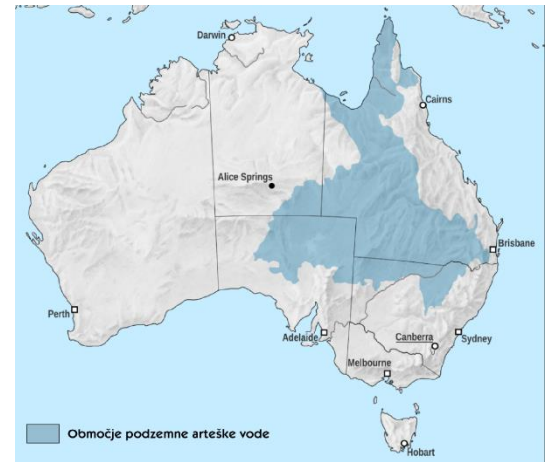
c) Tipi rastlinstva (pomagaj si z besedilom in karto v UČ, str. 37!)

d) Vodovje

- Le dve trajni reki: Murray in Darling (poišči ju na karti!)
- 60% površja nima odtoka v morje
- Izkoriščanje **PODZEMNE ARTEŠKE VODE**

V Učbeniku na str. 37 imaš opisano besedilo in sliko, kako taki arteški vodnjaki delujejo.

Preberi si spodnje besedilo (NE PREPISUJ GA!!!).



V notranjem delu ali na 53% celotnega ozemlja so reke, ki imajo vodo le občasno, v padavinskem obdobju. Iztekajo se v slana jezera brez obtoka ali pa enostavno presahnejo v notranjosti. Osrednji pol puščavski in puščavski predeli pa so sploh brez rečni mreže, saj občasne padavine takoj izginejo v tleh. V takih razmerah je izredno pomembna podtalnica v obliki arteške (voda, ki je pod pritiskom) in subarteške (voda, ki ni pod pritiskom in jo je treba črpati). V nobenem drugem delu sveta nima arteška voda tako pomembne vloge kot v Avstraliji. Najmanj ena tretjina celine ima v podzemlju, ponekod samo 4m, drugod več kot sto metrov globoko, podzemno vodo, ki se je nabrala v davnih obdobjih, ko je nad Avstralijo prevladovala drugačna, važnejša klima. Danes je po širokem avstralskem ozemlju okrog 8.000 arteških in preko 200.000 subarteških vodnjakov. Brez njih bi bil znatno večji del te celine povsem neposeljen. Zaradi soli ali drugih mineralov lahko podzemno vodo neposredno uporabljamo le za napajanje živine, medtem ko jo morajo za pitno vodo ali za namakanje polj prej razsoliti. Močno črpanje podzemnih voda poraja vprašanje: kolikšne količine je možno črpati? Avstralski raziskovalci menijo, da zaloge niso ogrožene, čeprav načrpajo samo iz arteških vodnjakov vsak dan 1,5 milijona m³ vode.

V zvezek NARIŠI ARTEŠKI VODNJAK in odgovori na vprašanja: (napiši samo odgovore!)

- Kakšna je razlika med ARTEŠKO in SUBARTEŠKO vodo?
- Kakšna je ta voda?
- Za kaj to vodo uporabljajo?

Toliko za danes. Kaj smo se naučili/kaj moram ponoviti/kaj moram narediti:

- Ponovi dejavnike, ki vplivajo na podnebje
- Poimenuj območja, ki dobijo največ padavin (zakaj?) in območja, ki so najbolj suha (zakaj)
- Pobrskaj za rastlinskimi pasovi! Zapiši jih v zvezek! Kaj je SCRUB?
- Kaj je ARTEŠKA VODA, kako jo pridobivajo in zakaj jo uporabljajo?

Če ti kaj ni jasno, mi lahko zapišeš na andreja.sveticic@sola.velike-lasce.si;

Sicer pa OSTANI DOMA in BODI ZDRAV!

Pozdravljeni, osmošolci! Tole je predvideno za petkovo uro, objavila pa sem malo prej.;

Kako vam gre?

V prvih dveh dnevih tega tedna smo spoznali **PODNEBNE IN RASTLINSKE ZNAČILNOSTI AVSTRALIJE**.

Kaj moraš znati?

- V katerih toplotnih pasovih leži Avstralija?
- Kateri dejavniki vplivajo na podnebje?
- Kateri deli Avstralije dobijo največ in kateri najmanj padavin? Znaš navesti razloge za takšno razporeditev?
- Opiši značilnosti rečne mreže.
- Kaj je to arteška/subarteška voda? Čemu se uporablja? SI SHEMO NARISAL V ZVEZEK?

Če si ustno znal odgovoriti na ta vprašanja, potem je tvoje samostojno delo zelo kvalitetno.

Uporabljal atlas!

Danes si bomo pogledali

POSELITEV IN GOSPODARSTVO V AVSTRALIJI (nov naslov v zvezek)

V razmislek? Kaj lahko sklepaš o poselitvi te celine, če upoštevaš naravne značilnosti? Oglej si karto poselitve v UČ, str.40.

Zapis v zvezek:

1) POSELITEV

- Poselitev je redka in neenakomerna
- Gosta poselitev ob V in JZ obali, notranjost je redko poseljena
- 90% preb. živi v mestih (*Kaj misliš zakaj?*) (*naštej 5 največjih mest*)
- ¼ prebivalstva se ni rodila v Avstraliji (*kaj ti to pove? Je prijazna za priseljence? Je, zelo*)

2) GOSPODARSTVO

Gospodarsko razvita država

a) Kmetijstvo

- je tržno usmerjeno
- Pomembna dejavnost je živinoreja (govedoreja na JV, ovčjereja v sušni notranjosti); izvažajo volno (ovce MERINO) in meso
- Poljedelstvo le tam, kjer je možno namakanje; največ na JV (*Kaj gojijo, naštej!*)

b) Rudarstvo

- bogata rudna nahajališča (atlas, str. 158) *Katera? Naštej jih 5!*

c) Industrija, dobro razvita, usmerjena na domači trg, pomembna prehrabena ind.

3) PROBLEMI PREBIVALSTVA

- Redka poselitev notranjosti pomeni težave v šolanju otrok (PREBERI BESEDILO V UČ., STR. 42) *Je trenutno pri nas kaj drugače? Sedaj lahko presodiš, ali ti je to všeč?*
- Prometna izoliranost (dolge razdalje) (PREBERI BESEDILO V SPODNJEM DELU STR.41)

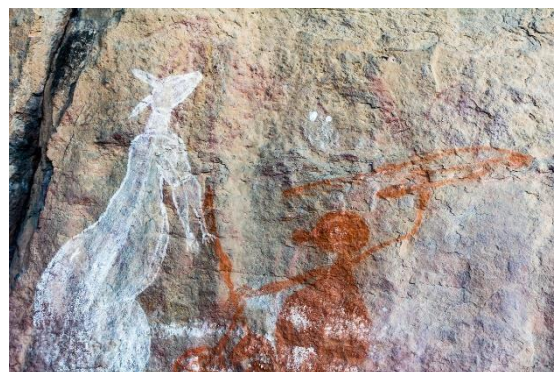
RAZMISLI O dveh zgoraj zapisanih problemih, malo razišči, navodilo sledi! ☺

Tokrat pa sledi tudi **OBVEZNA DOMAČA NALOGA.**

V ZVEZEK NAREDI MISELNI VZOREC O PRVOTNIH PREBIVALCIH – ABORIDŽINIH (pomoč najdeš v UČ, str. 38-39)

Glavne iztočnice so:

- Od kod so prišli?
- Kdo so?
- Kako izgledajo?
- Odnos belcev do njih ob prihodu na celino
- Njihov položaj danes
- Način življenja nekoč in danes
- Njihova kultura (poslikave, glasba, jezik, orodja)



Za delo si nameni celo stran, ali kar dve v zvezku (A4); izoblikuj ga po svoje in upoštevaj iztočnice. Potrudi se! Časa imaš dovolj! Ni potrebno tiskati slik! Uporabiš lahko tudi kak drug vir.

Končan miselni vzorec fotografiraj in mi sliko pošlji na:

andreja.sveticic@sola.velike-lasce.si

DO TORKA, 31. 3. 2020

Veliko uspeha ti želim!

